

MEMO

PROCESNUMMER ZK24000355 DATUM 18 maart 2024
DOCUMENTNUMMER 24.0000265 OPENBAAR Ja
PORTEFEUILLEHOUDER B. Krijnen VAN College van B&W

AAN Gemeenteraad
ONDERWERP Memo export afval buiten EU

INLEIDING

Wethouder Krijnen heeft 18 december toegezegd zich te verdiepen in de aanscherping van EU wetgeving en wat dit betekent voor de gemeente Koggenland aangevuld met de toezegging in gesprek blijvend aandacht te vragen voor de uitvoer van afval naar derde wereldlanden. Centraal staat de aanscherping van afvalexport. Het Europees Parlement heeft hierover een politiek akkoord bereikt en wetgeving is in de laatste voorbereiding. Alhoewel er politiek akkoord is, is de invoeringsdatum nog onbekend door de noodzakelijke vervolprocedure van juridisch-redactionele toetsing. De aanscherping houdt in dat binnen 5 jaar na invoering wordt toegewerkt naar een exportverbod van plasticafval buiten Europees grondgebied. In de tussentijd mag deze export enkel als het ontvangende land daar om expliciet om vraagt en aan kan tonen dat kunststof duurzaam verwerkt wordt.

De HVC is betrokken in de beantwoording van deze vragen aangezien inzameling en afvoer van huishoudelijk afval binnen Koggenland gebeurt door de HVC in opdracht van de gemeente. Hoe groot dit vraagstuk is en wat de gevolgen zijn hangt af van de mate van export van afval. Per afvalstroom is uitgevraagd in hoeverre er zicht is op export. De vraagstelling hierover en beantwoording door HVC zijn bijgevoegd.

DOEL MEMO

Kennis nemen van:

1. De memo export afval buiten EU

GEVRAAGDE ACTIE N.A.V. MEMO / KENNIS TE NEMEN VAN

1. Kennisnemen van de memo export afval buiten EU

Inleiding

Voor de aanscherping van exportregels voor plasticafval was al sprake van strenge wetgeving voor uitvoer van afval buiten de EU. Hiervoor geldt dat voor export minstens een kennisgeving nodig is aan het land in kwestie waarin afvalsoort en hoeveelheden worden omschreven, in veel gevallen is daar ook toestemming van het ontvangende land voor nodig. De aanscherping van exportregelgeving door de Europese commissie houdt in dat de voorwaarden voor export van plasticafval de komende 5 jaar enkel onder strikte voorwaarden mogelijk is, daarna verboden. Uw gemeenteraad vraagt daarin om de gevolgen te schetsen van die aanscherping en vraagt verder om algehele aandacht voor export van afval buiten de EU in gesprekken met onze afvalinzamelaar HVC.

Soorten afvalverwerking

Om hier zicht op te krijgen is met HVC nagegaan op welke wijze zij de verschillende afvalstromen verwerken, bij wie dat gebeurt en in hoeverre zij zicht hebben op deze keten. In de beantwoording zijn verschillende ketens zichtbaar.

Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV)

Een UPV is een samenwerking tussen producenten en afvalverwerking binnen een wettelijk kader die de producent (financieel) verantwoordelijk maakt voor de afvalverwerking. Deze UPV's worden beheerd door stichtingen die garant staan en toezicht houden op de verwerking van afval. Dit geldt voor plastic, blik en drankverpakkingen (PBD) via stichting Verpact (voorheen Nedvang). HVC levert brongescheiden PBD aan om het vervolgens door Verpact te laten sorteren en verwerken. Voor elektronisch afval geldt een soortgelijke werkwijze onder regie van stichting OPEN. Voor textiel is de UPV in de opstartfase waardoor HVC tijdelijk nog eigen afspraken heeft met textielsorteerders.

Directe afzet verwerkers

HVC kiest bij sommige afvalstromen voor directe afzet bij recyclers en verwerkers. Dit is het geval voor het vermarkten van glas via recyclers, afzet van brongescheiden oud papier en karton bij papierfabrieken en textiel via fijnsorteerders in de aanloop van de UPV textiel.

Export buiten de EU per afvalstroom

De HVC gaat in haar beantwoording uitgebreid in op waar verschillende afvalstromen verwerkt worden.

PBD

Voor de afvalstroom PBD beschikken we over landelijke cijfers via Verpact en het afvalfonds verpakkingen.

Uit deze cijfers blijkt dat 19% van de landelijke stroom plastic wordt verwerkt in de EU. Uw Gemeenteraad heeft gevraagd welke effecten de aanscherping van wetgeving heeft met betrekking op export van plastic afval. Aangezien de HVC kunststoffen laat verwerken onder toezicht van Verpact heeft dit geen directe gevolgen voor de gemeente Koggenland of de bedrijfsvoering van HVC. Indirect is het mogelijk dat de verwerkingskosten voor plastic door deze wetgeving hoger zullen worden. Bijvoorbeeld omdat voor alternatieve, duurdere verwerkingslocaties gekozen wordt. Echter zijn dat effecten die pas duidelijk worden als wetgeving ingaat.

Recycling van Nederlands verpakkingsafval in 2022 naar regio (x 1 kton)

	Totaal	Recycling in Nederland	Recycling in de EU (buiten Nederland)	Recycling buiten de EU
Verpakkingsafval van glas	401	203	196	2
		51%	49%	1%
Verpakkingsafval van papier en karton	1.265	949	160	156
		75%	13%	12%
Verpakkingsafval van kunststof	252	122	82	48
		48%	33%	19%
Verpakkingsafval van ferrometalen	142	8	97	35
		6%	69%	25%
Verpakkingsafval van aluminium	30	1	29	-
		4%	96%	0%
Verpakkingsafval van hout	356	276	80	0
		78%	22%	0%

Overige afvalstromen

Voor ingezameld elektronisch afval geldt dat verwerking plaatsvindt via een UPV. Stichting OPEN heeft hierin de regie en bevestigt desgevraagd dat zij enkel gebruik maken van gecertificeerde verwerkers binnen Nederland en de EU.

HVC geeft aan nog geen volledig beeld te hebben op de export van textiel. In de opstartfase van de UPV voor textiel maken zij nu nog gebruik van een aantal Nederlandse fijnsorteerders. Zij exporteren deze afvalstroom zowel binnen als buiten Europa, in welke hoeveelheden en verhoudingen is niet duidelijk.

Ingezameld glas wordt voor 50% verwerkt in Nederland, de overige 50% wordt in Duitsland verwerkt.

De verwerking van oud papier en karton wordt voor ongeveer 75% in Nederland verwerkt, de overige 25% wordt door Belgische of Duitse papierfabrieken verwerkt.

Export buiten EU in gesprekken HVC

Deze informatie is opgevraagd om uw Raad een eerste inzicht te geven in de export van afval. We zullen de beantwoording in de gesprekken met HVC meenemen en samen onderzoeken hoe zij hun rol zien in de afvalketen en de export van afval. Uit de beantwoording ontstaat het beeld dat het meeste afval verwerkt wordt in Europa, bij voorkeur in of tegen Nederland. We zien daarbij de positieve invloed van UPV's op verschillende afvalstromen. Ze leiden tot cijfermatig inzicht waar afvalstromen eindigen en bieden een effectief wettelijk kader om de keten van producent tot afvalverwerker een maatschappelijke verantwoordelijkheid te geven.